

Slik forbereder norske selskaper seg på CSRD-rapportering 2026

Whitepaper · revidert mai 2026

Dette whitepaperet gir en praktisk gjennomgang av hva Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) krever av norske selskaper: hvem som omfattes, hvilke standarder som gjelder, hvilke datapunkter som må samles inn, og hvordan komme i gang i god tid. Dokumentet er ment som en innføring for ledelse, økonomi- og bærekraftsansvarlige – ikke som juridisk rådgivning.

1. Hva er CSRD

CSRD er EUs direktiv for bærekraftsrapportering. Det erstatter det tidligere NFRD og utvider kraftig hvem som må rapportere, hva de må rapportere, og hvordan det skal kvalitetssikres.

Målet er å gjøre bærekraftsinformasjon like pålitelig, sammenlignbar og etterprøvbar som finansiell informasjon. Rapporten inngår som en egen del av årsberetningen og skal leveres i et maskinlesbart format.

2. Hvem omfattes – virkeområde og innfasing

CSRD fases inn over flere år. Store foretak av allmenn interesse som allerede rapporterte etter NFRD var først ut, deretter følger øvrige store foretak, og senere børsnoterte små og mellomstore foretak.

Et foretak regnes som «stort» når det overstiger minst to av tre terskler: balansesum, omsetning og antall ansatte. Norske datterselskaper av konsern som omfattes, trekkes også inn.

Selv selskaper som ikke er direkte omfattet møter krav indirekte: store kunder etterspør bærekraftsdata fra leverandørene sine for å kunne rapportere om egen verdikjede.

3. ESRS – rapporteringsstandardene

Rapporteringen følger European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Standardene består av to tverrgående standarder og tematiske standarder for miljø (E1–E5), sosiale forhold (S1–S4) og virksomhetsstyring (G1).

E1 dekker klima, mens E2–E5 dekker forurensning, vann og marine ressurser, biologisk mangfold og ressursbruk. S1–S4 dekker egen arbeidsstyrke, arbeidere i verdikjeden, berørte samfunn og forbrukere. G1 dekker forretningsetikk.

4. Dobbel vesentlighet

Kjernen i CSRD er prinsippet om dobbel vesentlighet. Et tema er vesentlig dersom det er vesentlig for omverdenen (påvirkningsvesentlighet), for selskapets økonomi (finansiell vesentlighet), eller begge deler.

Vesentlighetsvurderingen avgjør hvilke ESRS-temaer og datapunkter selskapet faktisk må rapportere på. Den må dokumenteres og kunne forsvares overfor revisor.

5. Datapunktene – hva må samles inn

ESRS inneholder over tusen mulige datapunkter. Hvor mange som blir aktuelle for et selskap avhenger av vesentlighetsvurderingen.

Typiske datapunkter er klimagassutslipp i scope 1, 2 og 3, energiforbruk, vannuttak, avfallsmengder, kjønnsbalanse og lønnsgap, opplærings- og HMS-tall, samt styringsdata om etikk og antikorrupsjon.

Mange datapunkter finnes allerede spredt i ulike systemer – regnskap, HR, innkjøp og drift. Den største jobben er ofte å samle dem inn systematisk og konsistent.

6. Tidslinje for norske selskaper

Norge gjennomfører CSRD i regnskapsloven. Datoene følger EUs innfasing, men det er den faktiske regnskapsstarten som teller – rapporten for et regnskapsår leveres året etter.

Praktisk betyr det at selskaper bør starte datainnsamlingen minst ett helt regnskapsår før første rapport, slik at de har sammenlignbare tall fra dag én.

7. Verdikjeden

CSRD krever rapportering ikke bare om egen virksomhet, men om hele verdikjeden – både oppstrøms (leverandører) og nedstrøms (kunder og bruk av produktet).

Dette gjør leverandørdialog til en sentral del av arbeidet. Selskapet må be om data fra leverandører og samtidig kunne svare på data-forespørsler fra sine egne kunder.

8. Revisjon og attestasjon

Bærekraftsrapporten skal attesteres av en uavhengig tredjepart. I første omgang kreves «begrenset sikkerhet», med en planlagt overgang mot «betryggende sikkerhet» på sikt.

Det betyr at datapunktene må være sporbare: revisor skal kunne følge et tall tilbake til kilden. Manuelle regneark uten revisjonsspor er en vanlig svakhet.

9. Vanlige fallgruver

Å starte for sent – uten et helt sammenligningsår blir første rapport tynn.

Å hoppe over en grundig vesentlighetsvurdering og i stedet rapportere «alt», noe som gir en uoversiktlig rapport.

Å undervurdere verdikjededata, særlig scope 3-utslipp.

Å behandle CSRD som en ren rapporteringsøvelse i stedet for å koble den til faktisk styring og kompetanse i organisasjonen.

10. Komme i gang – en praktisk plan

Steg 1: Avklar om og når selskapet omfattes, og hvilket regnskapsår som blir det første.

Steg 2: Gjennomfør en vesentlighetsvurdering og fastsett hvilke ESRS-temaer som er aktuelle.

Steg 3: Kartlegg hvilke datapunkter som trengs, og hvor dataene finnes i dag.

Steg 4: Etabler rutiner for innsamling, med tydelig eierskap og revisjonsspor.

Steg 5: Bygg kompetanse i organisasjonen, slik at de som leverer data forstår hva som kreves og hvorfor.

11. Kompetanse er en forutsetning

CSRD lykkes ikke på papiret alene. De som faktisk samler inn og kvalitetssikrer data – i økonomi, HR, innkjøp og drift – må forstå kravene.

Lexico Academy leverer strukturerte CSRD-sertifikater på fire nivåer, fra grunnleggende bevissthet til vesentlighetsvurdering og bevisførsel, med verifiserbare sertifikatbevis som dokumenterer kompetansen overfor revisor.

12. Fra lovkrav til styreklar rapport

Et godt CSRD-løp ender ikke i en samling skjemaer. Det ender i en rapport styret kan bruke til å forstå risiko, prioriteringer, tiltak og fremdrift.

For styret er de viktigste spørsmålene: hvilke krav gjelder oss, hvilke temaer er vesentlige, hvor sterke er datakildene, hvilke avvik har vi, og hvilke beslutninger må tas før neste rapporteringsperiode.

Derfor bør CSRD-arbeidet kobles til eksisterende virksomhetsstyring: risikoregister, årsplan, internkontroll, leverandøroppfølging og kompetanseplan.

13. Revisjonsspor og bevispunkt

Når revisor spør om et datapunkt, holder det ikke å peke på et tall i en presentasjon. Selskapet må kunne vise kilde, eier, tidspunkt, metode, godkjenning og endringshistorikk.

Et bevispunkt bør svare på seks spørsmål: hva er påstanden, hvilken kilde støtter den, hvem eier dataene, når ble de sist kontrollert, hvilken risiko er knyttet til kvaliteten, og hvilket tiltak finnes dersom kvaliteten ikke er god nok.

Denne strukturen gjør rapporteringen mindre personavhengig og gir ledelsen et bedre grunnlag for å prioritere tiltak.

14. Tiltaksliste som styringsverktøy

CSRD avdekker ofte gap: manglende leverandørdata, svake rutiner for scope 3, uklare rollebeskrivelser, ufullstendig HMS-statistikk eller manglende dokumentasjon av opplæring.

Hvert gap bør bli et tiltak med eier, frist, status, risiko og ønsket effekt. Tiltakslisten bør gjennomgås i ledermøter og rapporteres videre til styret.

På den måten blir rapporteringen en styringsprosess, ikke en engangsinnsamling før årsrapporten.

15. 90-dagers plan

Dag 1-30: Avklar virkeområde, etabler ansvar, samle eksisterende rapporter, og lag første oversikt over mulige ESRS-temaer.

Dag 31-60: Gjennomfør første vesentlighetsvurdering, kartlegg datakilder, vurder kvalitet og dokumenter hvilke eiere som må levere hvilke datapunkter.

Dag 61-90: Prioriter gap, bygg tiltaksliste, etabler fast rapporteringsrytme, og sørg for at nøkkelpersoner har dokumentert kompetanse på kravene.

16. Hva ledelsen bør kreve månedlig

Ledelsen bør få en kort status som viser fremdrift per tema, datakvalitet, åpne avvik, forsinkede leveranser, risikoer og beslutninger som trengs.

Rapporten bør være kort nok til å brukes, men presis nok til å gi revisjonsspor. Den skal vise hva som er dokumentert, hva som er antatt, og hva som fortsatt mangler.

Dette gjør CSRD til en løpende kontroll, ikke en panikkøvelse ved årsslutt.

17. Hvordan Lexico passer inn

Lexico Academy skal ikke være enda et LMS. Produktet skal levere ett bevispunkt for compliance-opplæring: hvem har lært hva, når ble det verifisert, og hvilket sertifikat kan vises til revisor.

Når sertifikater kobles til rammeverk, rolle, tiltak og rapportering, kan virksomheten vise både at kravene er forstått og at nødvendig kompetanse faktisk er dokumentert.

Målet er enkelt: fra lovkrav til styreklar rapport, revisjonsspor og tiltaksliste.

18. Rapportstruktur anbefalt for 2026

En praktisk CSRD-rapport bør ha en struktur som både følger ESRS og hjelper ledelsen å lese rapporten som styringsinformasjon.

Lexico anbefaler fire lag: ledelsessammendrag, ESRS-grunnlag, vesentlige temaer og bevisvedlegg.

Dette gjør rapporten lettere å kvalitetssikre, lettere å oppdatere og lettere å forklare for styret.

19. Ledelsessammendrag

Ledelsessammendraget bør være kort, tydelig og beslutningsorientert.

Det bør vise status på vesentlige temaer, viktigste risikoer, åpne tiltak og hvilke beslutninger styret må ta.

For selskaper i tidlig fase er dette ofte viktigere enn lange tabeller, fordi det skaper eierskap hos ledelsen.

20. ESRS 2 som ryggrad

ESRS 2 dekker generelle opplysninger: styring, strategi, påvirkninger, risikoer, muligheter og prosess for vesentlighet.

Alle tematiske kapitler bør kunne spores tilbake til denne ryggraden.

Hvis ESRS 2 er svakt dokumentert, blir resten av rapporten vanskelig å forsvare.

21. Materialitetstabell

Materialitetstabellen bør vise hvilke temaer som er vesentlige, hvorfor de er vesentlige, og hvilken del av verdikjeden de gjelder.

Tabellen bør skille mellom påvirkningsvesentlighet og finansiell vesentlighet.

Revisor vil normalt se etter dokumentasjon på metode, terskler, interessentinvolvering og ledelsesgodkjenning.

22. IRO-register

IRO står for impacts, risks and opportunities: påvirkninger, risikoer og muligheter.

Et IRO-register bør inneholde tittel, beskrivelse, tidshorisont, verdikjedeledd, berørt interessentgruppe, ansvarlig eier og kobling til tiltak.

Dette registeret gjør at rapporten kan brukes som styringsverktøy, ikke bare som tekst.

23. Datapunktregister

Datapunktregisteret bør vise hvilke ESRS-datapunkter selskapet rapporterer på, hvilke som er utelatt, og hvorfor.

For hvert datapunkt bør man dokumentere kilde, system, beregningsmetode, eier og kontrollstatus.

Dette er et av de viktigste bevislagene i en revisjonsklar rapport.

24. Klimakapittel E1

E1 er ofte det mest omfattende miljøkapittelet. Det dekker overgangsplan, klimarisiko, energibruk, utslipp og mål.

Scope 3 er vanligvis det mest krevende området, fordi dataene kommer fra leverandører, transport, innkjøp og bruk av produkter.

Selskapet bør være tydelig på metode, estimater og datakvalitet.

25. Forurensning E2

E2 blir vesentlig for selskaper med produksjon, kjemikalier, utslipp, avfall eller vesentlig leverandøreksposering.

Rapporten bør forklare både faktisk påvirkning og kontrolltiltak.

Hvis temaet ikke er vesentlig, bør begrunnelsen dokumenteres i materialitetsvurderingen.

26. Vann og marine ressurser E3

E3 handler om vannuttak, vannforbruk, utslipp til vann og påvirkning på marine ressurser.

For norske selskaper vil relevansen variere sterkt etter bransje og lokasjon.

Verdikjeden kan likevel gjøre temaet vesentlig selv om egen drift har lav påvirkning.

27. Biologisk mangfold E4

E4 krever at selskapet vurderer avhengighet av og påvirkning på økosystemer.

Temaet kan bli vesentlig gjennom arealbruk, råvarer, leverandører eller naturinngrep.

God rapportering skiller mellom direkte drift og indirekte verdikjedepåvirkning.

28. Ressursbruk og sirkulær økonomi E5

E5 dekker materialbruk, avfall, gjenvinning, produktdesign og sirkularitet.

For mange virksomheter er dette et område der tiltak kan knyttes direkte til kostnad, innkjøp og innovasjon.

Rapporten bør vise både status og forbedringsplan.

29. Egen arbeidsstyrke S1

S1 dekker ansatte: arbeidsvilkår, likestilling, HMS, kompetanse, lønn og dialog.

Datakildene finnes ofte i HR-systemer, men definisjoner og datakvalitet varierer.

Dokumentert opplæring er et sentralt bevispunkt fordi det viser at krav ikke bare er kommunisert, men forstått.

30. Arbeidere i verdikjeden S2

S2 handler om arbeidere hos leverandører og andre deler av verdikjeden.

Risikoen må vurderes gjennom innkjøpskategorier, geografi, bransje og leverandørmodenhet.

Tiltak bør knyttes til leverandørkrav, oppfølging, avvik og forbedringsplaner.

31. Berørte samfunn S3

S3 blir relevant når virksomheten påvirker lokalsamfunn, urfolk, arealbruk, sikkerhet eller større prosjekter.

Mange selskaper konkluderer med at temaet ikke er vesentlig, men begrunnelsen må være sporbar.

Dersom temaet er vesentlig, må rapporten vise prosess for dialog og håndtering av negativ påvirkning.

32. Forbrukere og sluttbrukere S4

S4 dekker påvirkning på kunder, brukere og sluttbrukere.

For digitale tjenester kan temaet knyttes til sikkerhet, personvern, tilgjengelighet og ansvarlig bruk.

Rapporten bør vise hvordan risiko identifiseres, forebygges og følges opp.

33. Forretningsetikk G1

G1 dekker etikk, antikorrupsjon, varsling, leverandørstyring, betalingspraksis og bedriftskultur.

Dette kapitlet kobler compliance direkte til ledelse og styringssystem.

Opplæring, varslingsrutiner og dokumenterte tiltak er sentrale bevispunkter.

34. EU-taksonomi

CSRD-rapporteringen må ses sammen med EU-taksonomien der selskapet omfattes.

Taksonomidata om omsetning, CapEx og OpEx må kunne spores til økonomisystem og vurderingsgrunnlag.

Ledelsen bør forstå forskjellen mellom taksonomi-eligible og taksonomi-aligned aktivitet.

35. Internkontroll

Internkontroll for bærekraftsdata bør beskrive roller, datakilder, kontroller, godkjenninger og avvikshåndtering.

Dette bør ikke bygges som et isolert ESG-regime, men kobles til eksisterende økonomi- og risikokontroll.

Målet er at bærekraftsdata skal kunne tåle samme type spørsmål som finansielle data.

36. Styrets rolle

Styret bør godkjenne vesentlighetsvurdering, risikobilde, prioriterte tiltak og rapporteringsplan.

Styrets protokoller bør vise at CSRD er behandlet som styringssak, ikke bare som kommunikasjonsarbeid.

Dette er særlig viktig når rapporten skal attesteres.

37. Sjekkliste før attestasjon

Før attestasjon bør selskapet kontrollere at alle vesentlige temaer har eier, datakilde, metode, kontroll og bevis.

Alle antakelser bør være merket, alle avvik bør ha tiltak, og alle utelatelser bør ha begrunnelse.

Rapporten bør også språkvaskes for å skille fakta, mål, ambisjoner og vurderinger.

38. Lexico-konklusjon

CSRD 2026 handler ikke bare om å skrive en bærekraftsrapport. Det handler om å bygge en organisasjon som kan bevise hva den vet, hva den gjør, og hva den prioriterer.

Lexico Academy plasserer seg i dette bevislaget: sertifikater, revisjonsspor og tiltakslistes som viser kompetanse når revisor, kunde eller styre spør.

Fra lovkrav til styreklar rapport, revisjonsspor og tiltaksliste.